

FöretagarFörbundets medlemspanel bland småföretagare

Småföretagarnas syn på de svenska trygghetssystemen

Sammanfattande citat

”Jag tror att gruppen småföretagare är vana att ta ansvar för sina egna liv och sin familj – så är i alla fall jag. Jag ser hellre att jag får en lägre skatt än att samhället skulle försöka anpassa något trygghetssystem för mig som småföretagare. Då många av oss småföretagare utnyttjar trygghetssystemen väldigt lite så vore det bättre att få avsätta en del av sjukförsäkringsavgiften till ett eget skattefritt konto som jag själv disponerar över och kan ha som extra trygghet vid sjukdom/lågkonjunktur.”

”Jag har tidigare arbetat som anställd konsult med en anställds alla förmåner. Varför kan jag som företagare inte få ha samma trygghet?”

Fakta om FöretagarFörbundets medlemspanel bland småföretagare

Hur genomfördes panelundersökningen?

Via webbenkäter

Vilka svarade på frågorna?

FöretagarFörbundets medlemspanel, d v s medlemmar i FöretagarFörbundet som har registrerat sin e-postadress

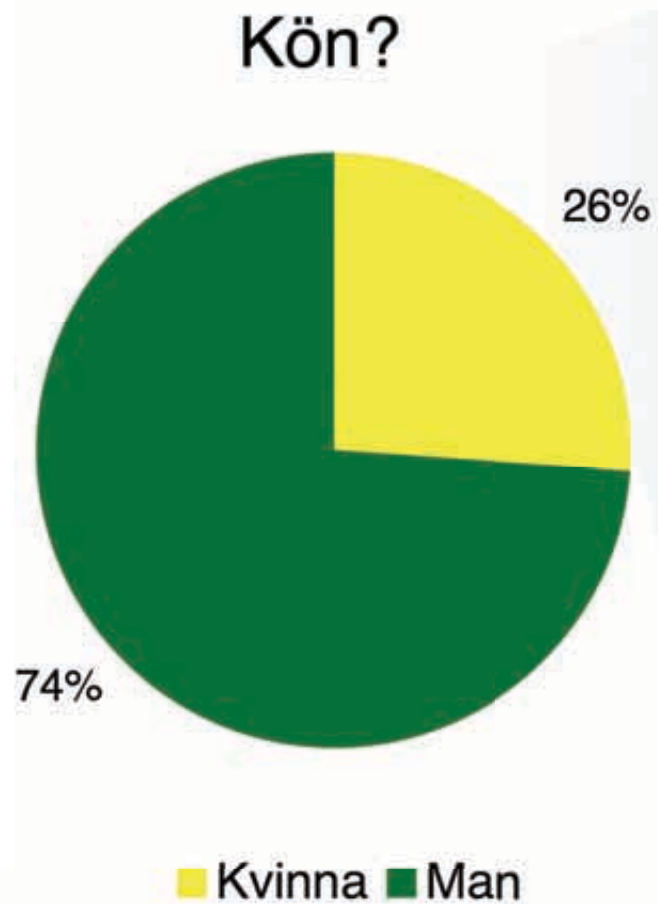
Hur många svarade på frågorna?

1 506 företagare

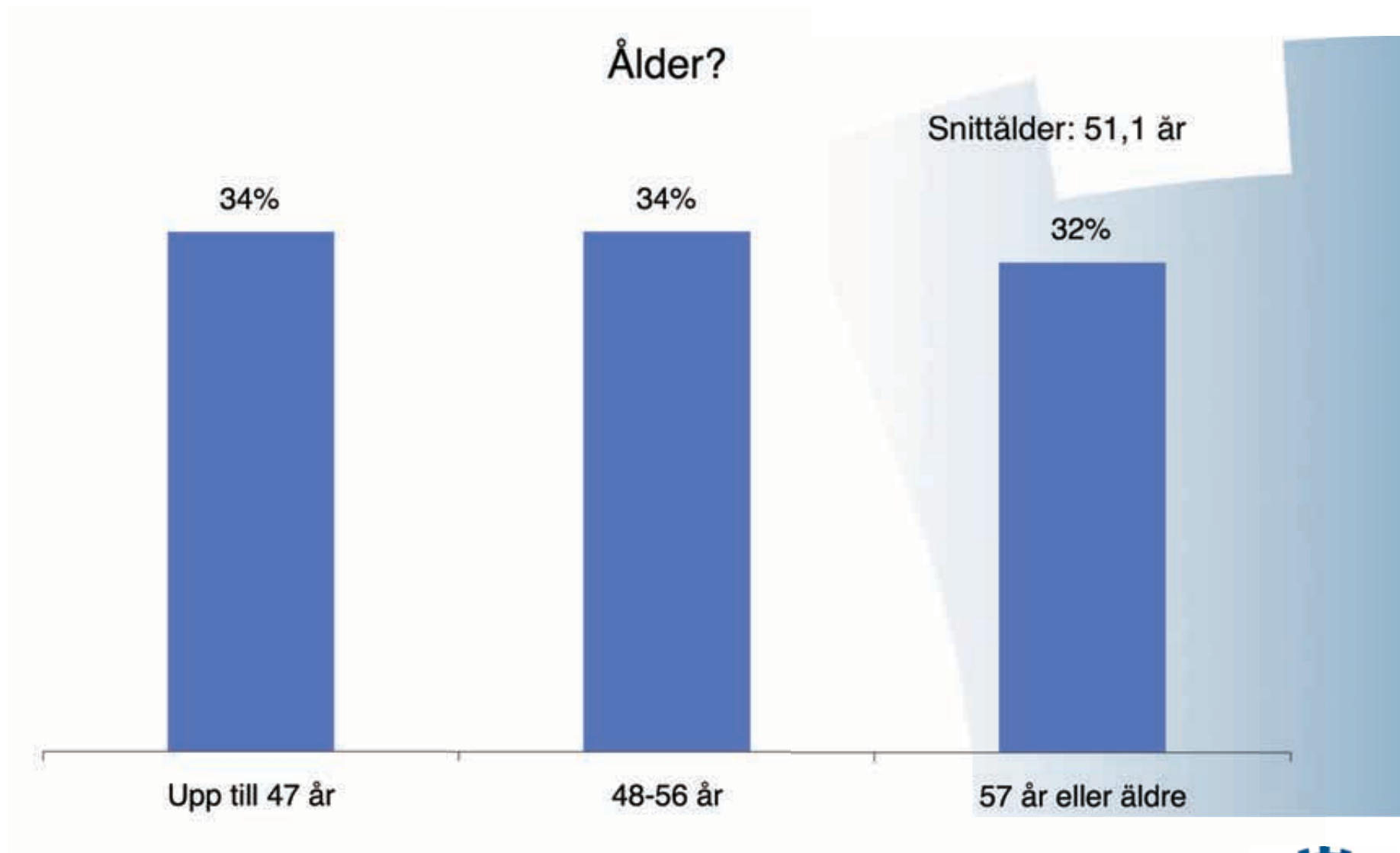
När genomfördes panelundersökningen?

25 mars - 3 april 2008

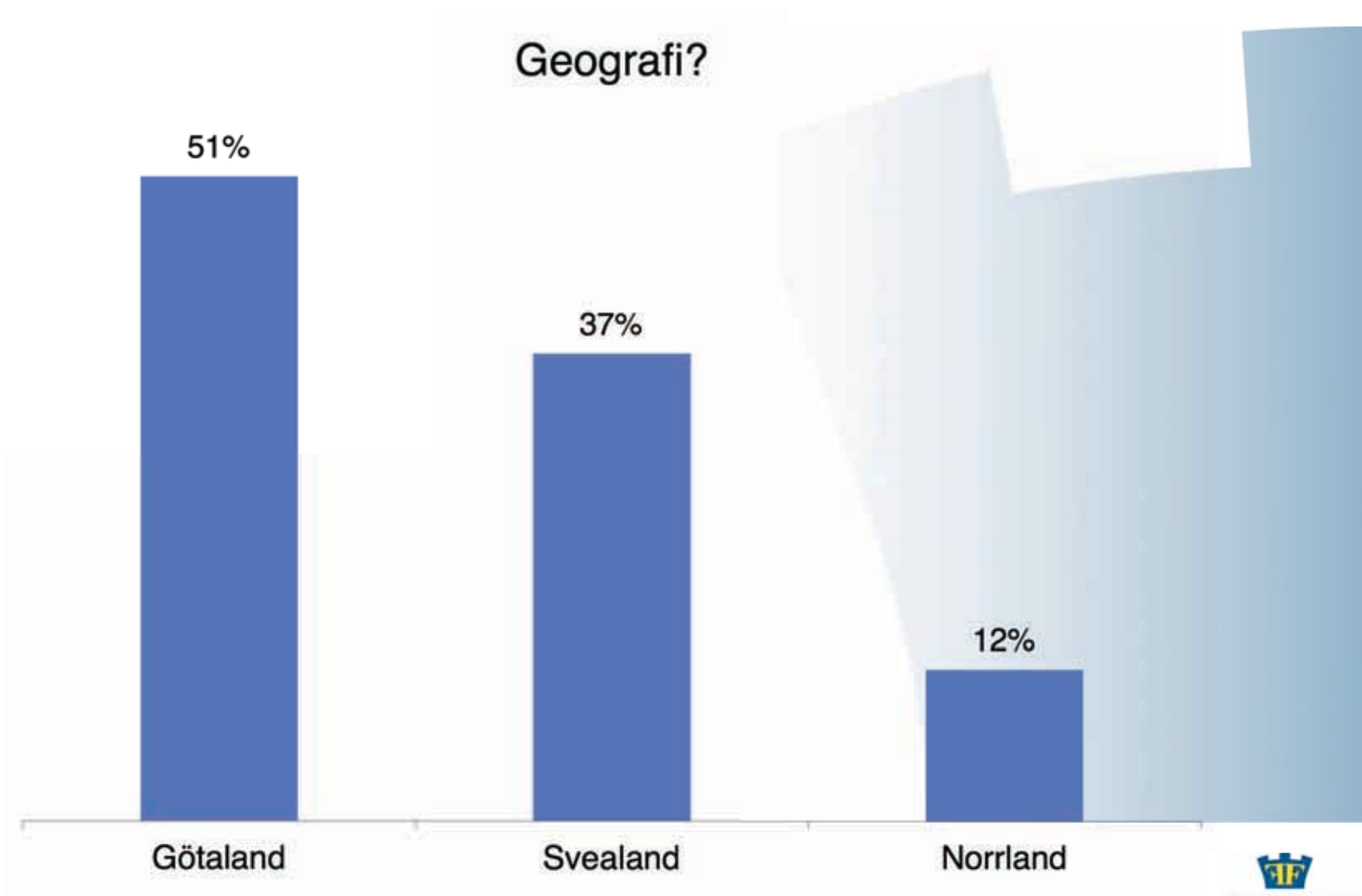
Fakta om de svarande – kön

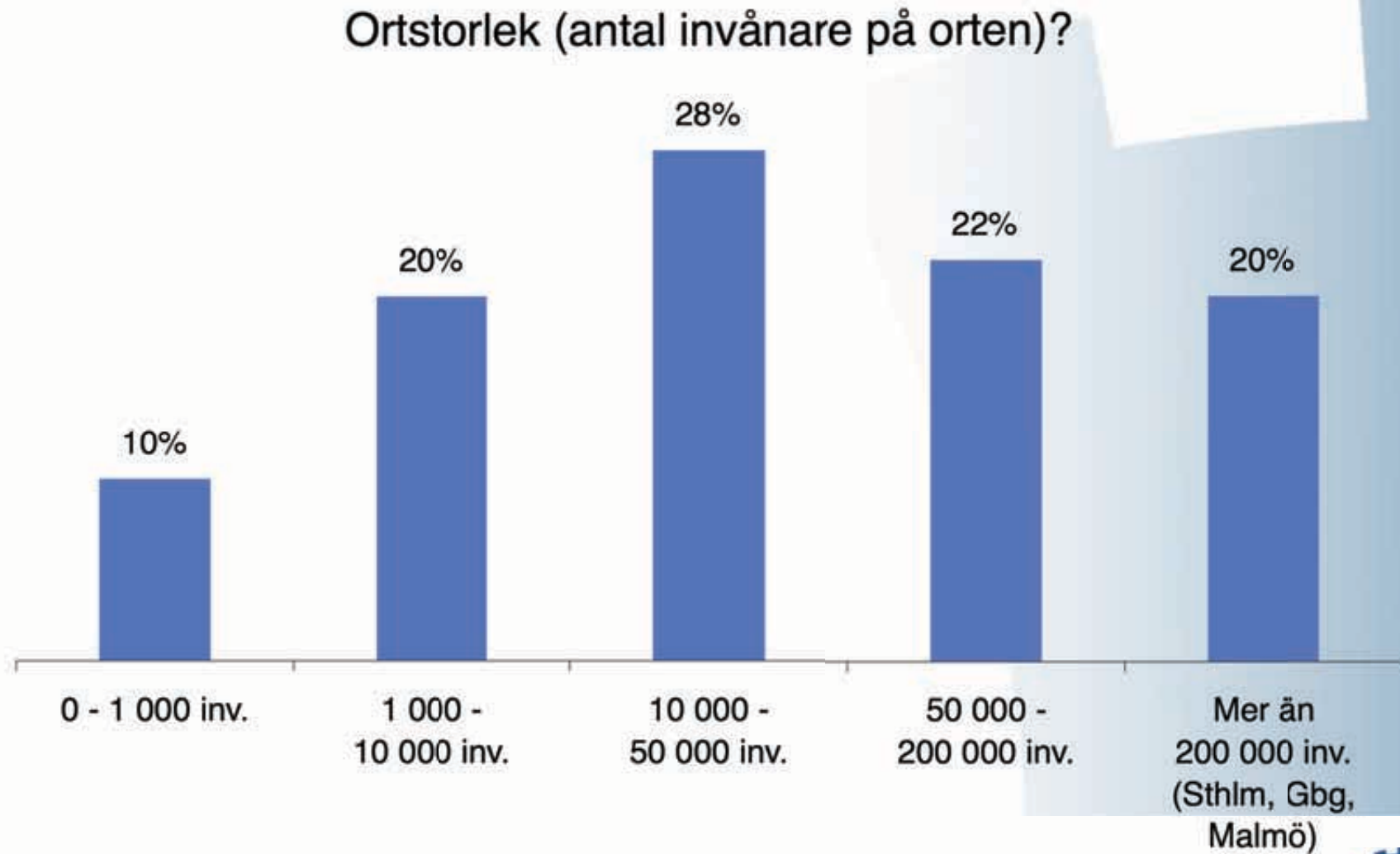
Fakta om de svarande – ålder

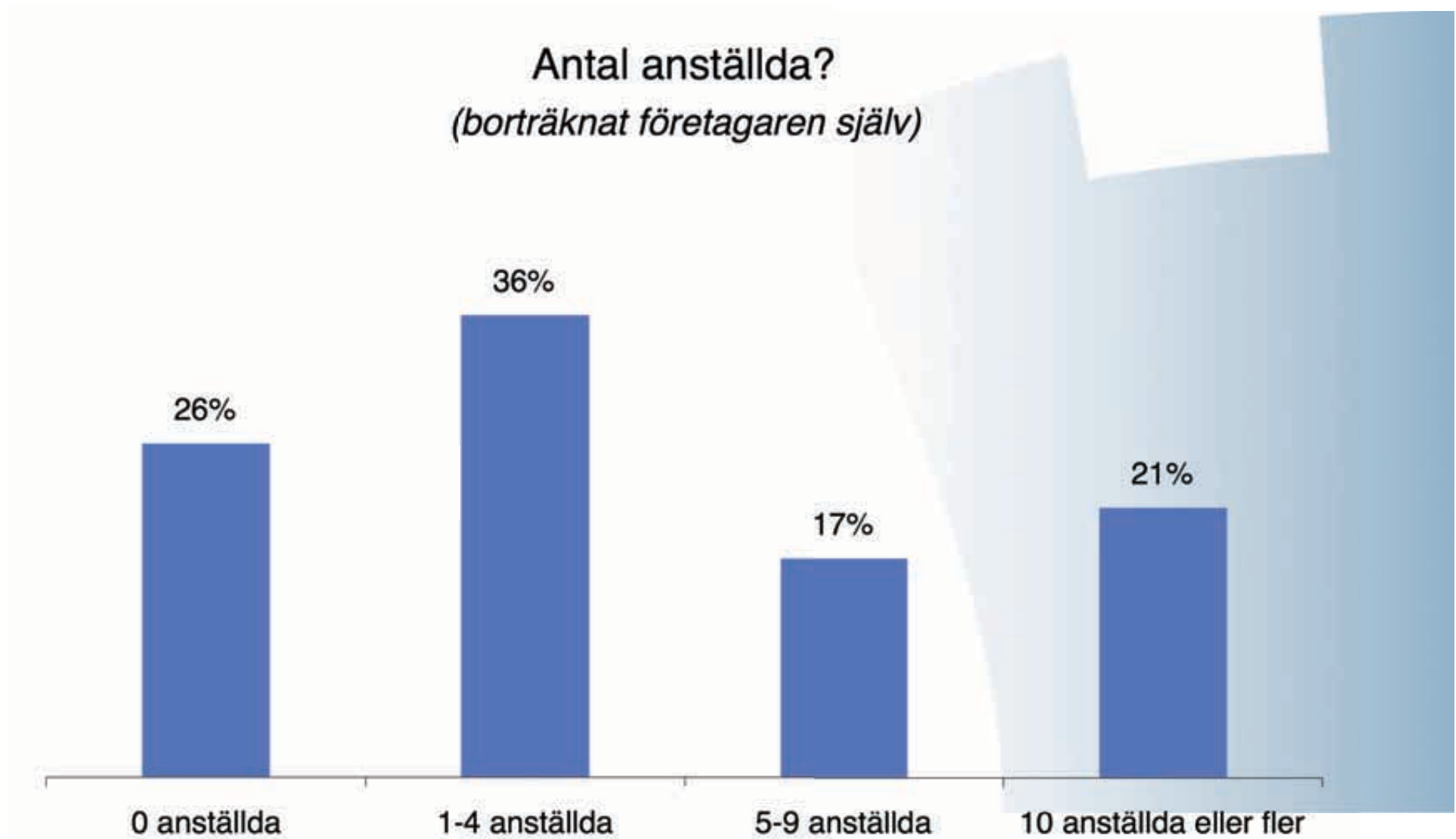
Fakta om de svarande – geografi/region

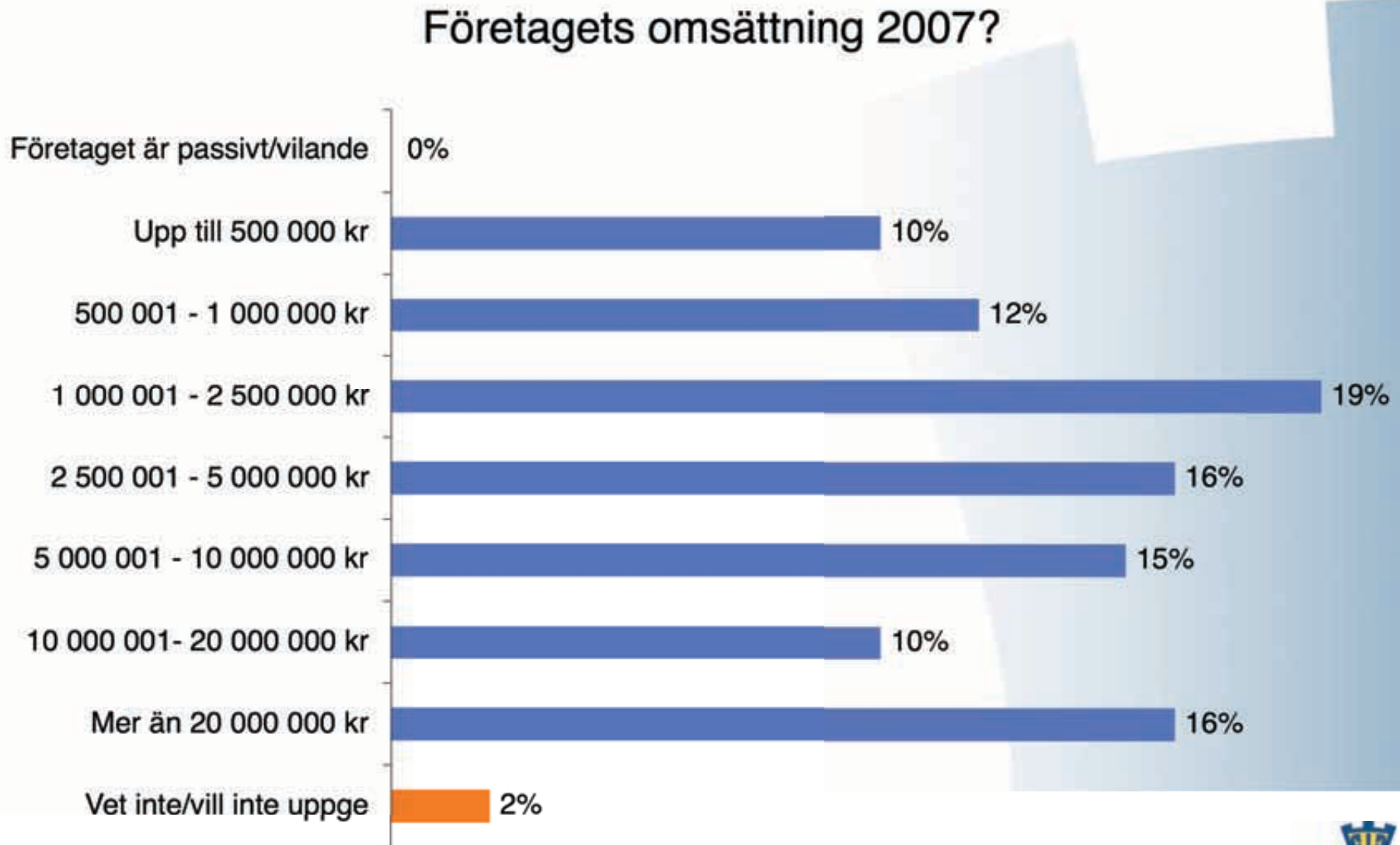
Fakta om de svarande – ortstorlek

Fakta om de svarande – antal anställda

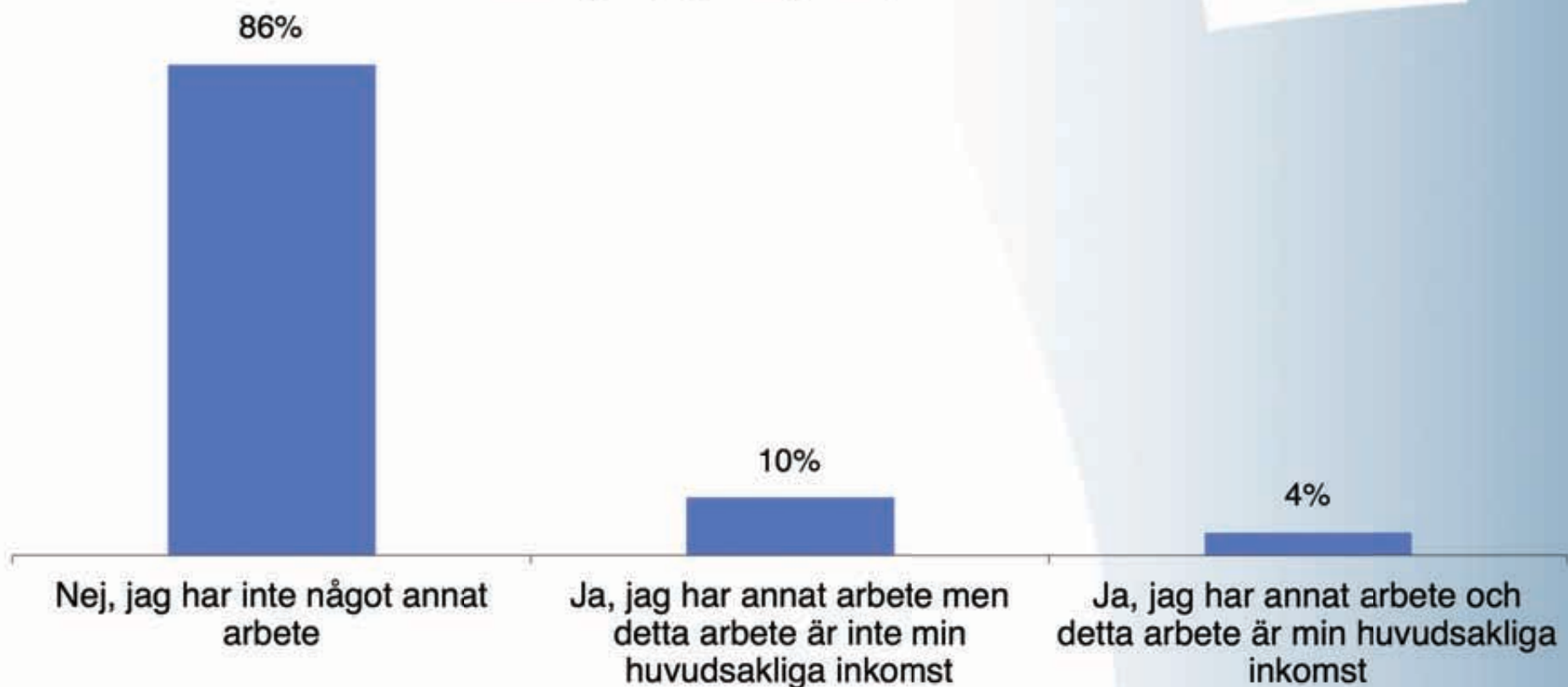
Fakta om de svarande – omsättning 2007

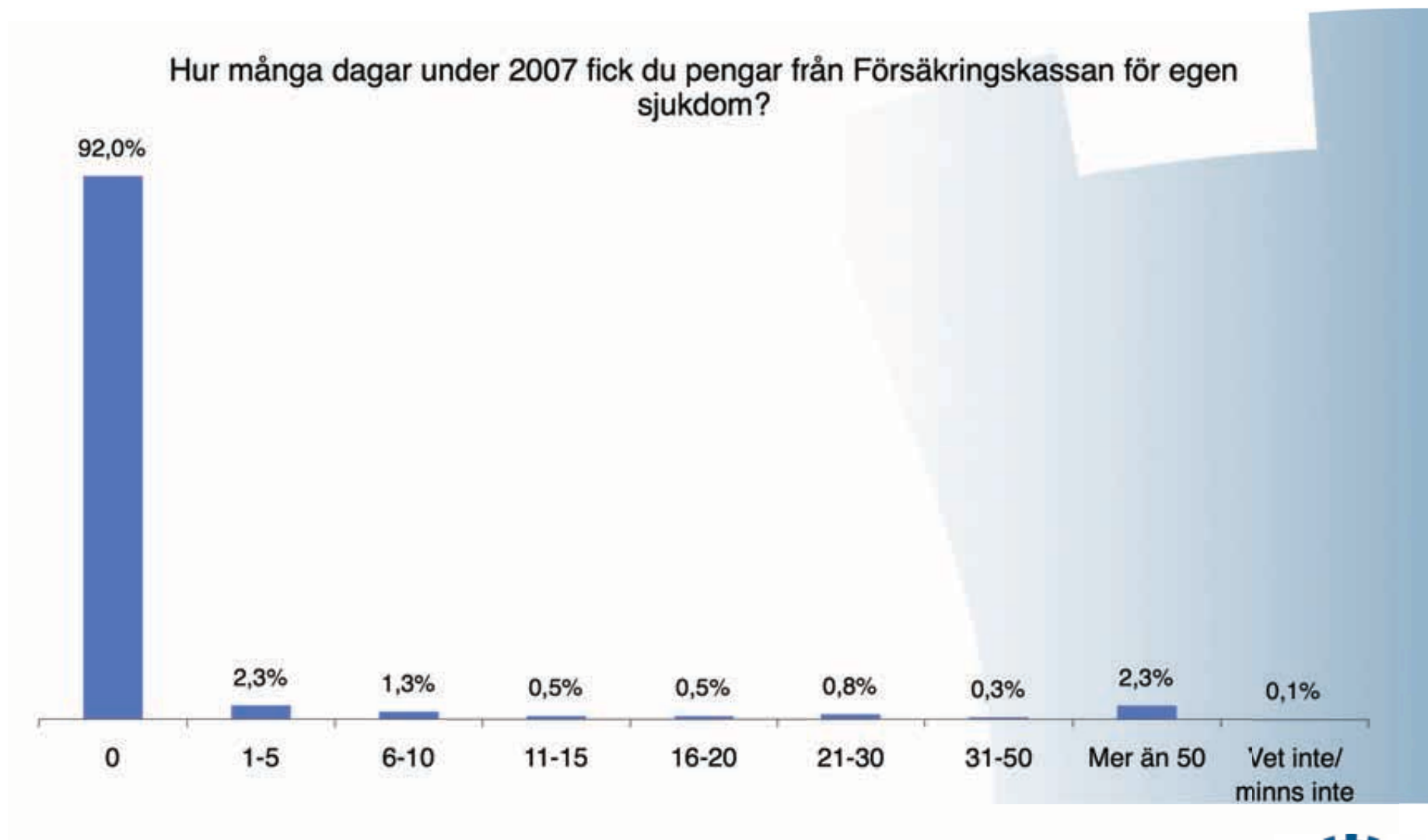
Fakta om de svarande – arbete vid sidan om

Har du, vid sidan av ditt företag, något arbete som du lägger tid på?

Med arbete menas anställning/sysselsättning som ger pengar – inte ideellt föreningsengagemang, hobbyaktiviteter etc

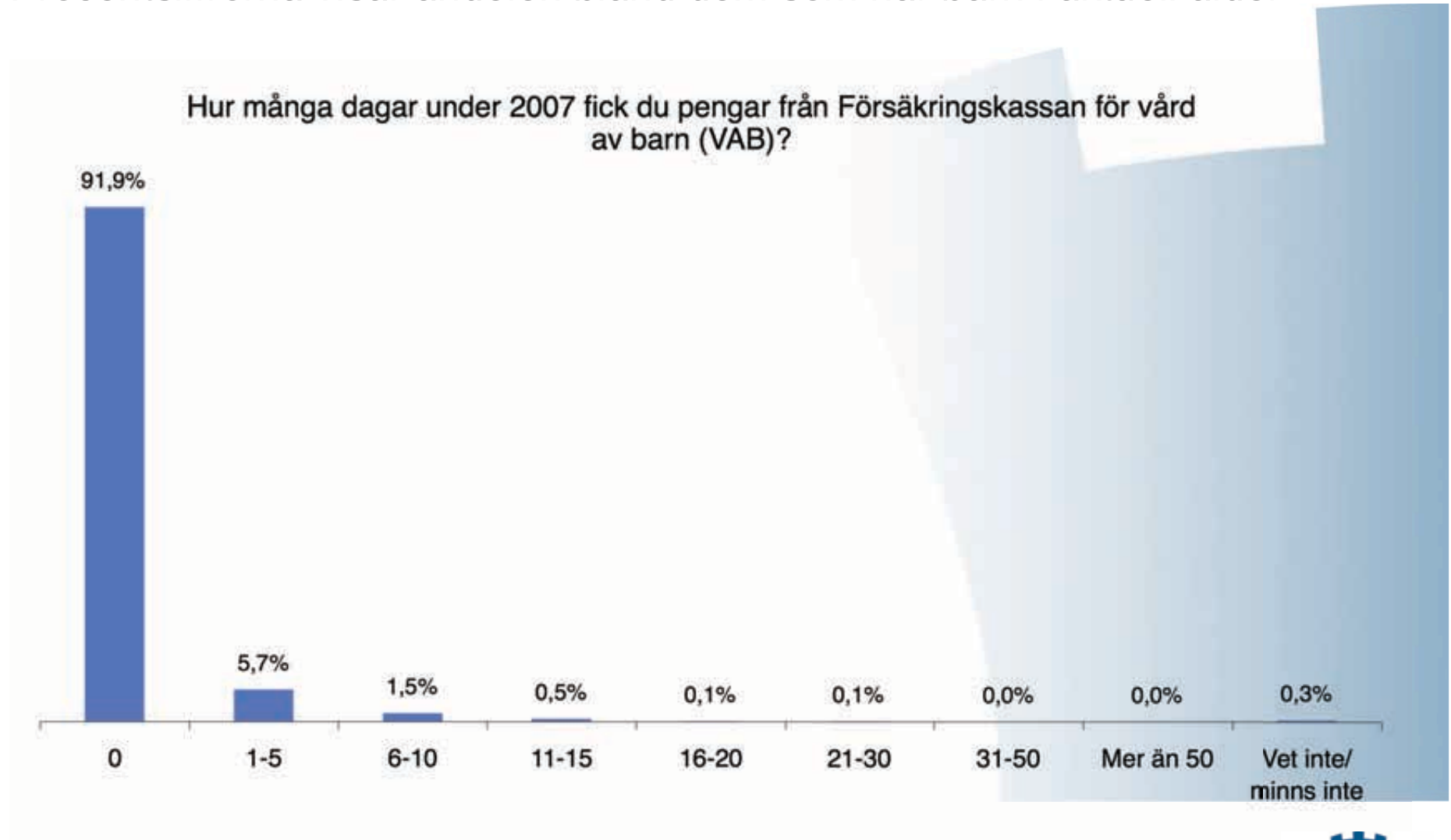

Ersättning för egen sjukdom under 2007

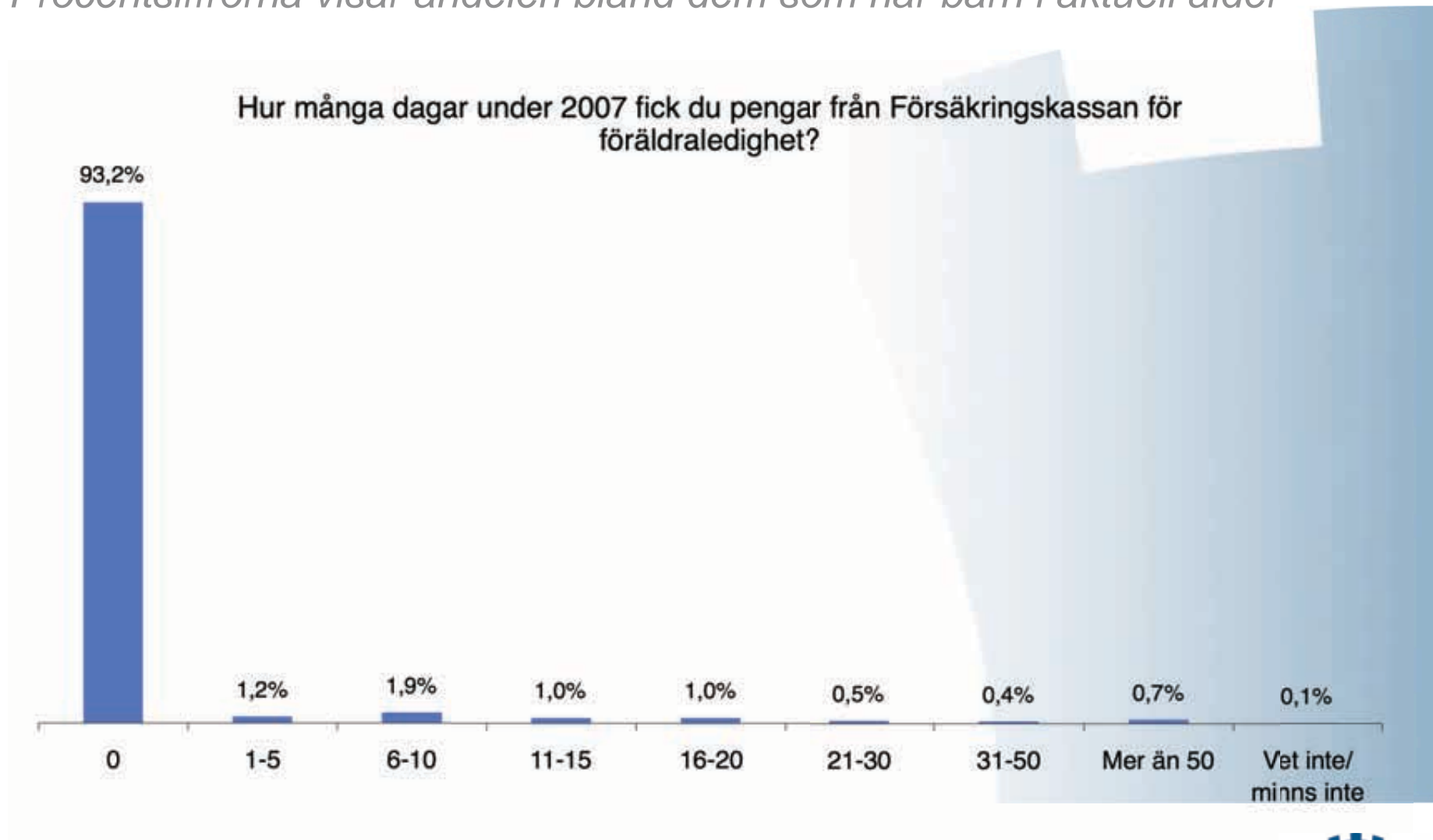
Ersättning för vård av barn (VAB) under 2007

Procentsiffrorna visar andelen bland dem som har barn i aktuell ålder

Ersättning för föräldraledighet under 2007

Procentsiffrorna visar andelen bland dem som har barn i aktuell ålder

Öppen fråga om hur småföretagarna brukar lösa de situationer då de själva eller deras barn blir sjuka

Det vanligaste svaret är att man jobbar ändå. När man själv är sjuk går man till jobbet eller – om man har ett arbete som tillåter det – sitter hemma och jobbar. Om barnen blir sjuka får de stanna hemma ensamma eller följa med mamma/pappa till deras arbete. De som har möjlighet brukar kalla in mor-/farföräldrar. Ett annat vanligt svar är att om någon av de vuxna i familjen är anställd (inte företagare) så blir det han/hon som stannar hemma med barnen. Ytterst få av de svarande företagarna uppger att de själva, utan stora problem, kan stanna hemma från arbetet en vanlig dag.

”Om jag själv är sjuk så måste jag vara döende för att inte sitta framför datorn och skriva. Det kanske inte går så fort, men det går!”

”Min son får vara ensam hemma medan jag arbetar. Men vi har kontakt ifall han blir ”mammsig” och ledsen. Så är det för mig som företagare!”

”Jag jobbar i alla fall! Det finns ingen möjlighet att vara sjuk när man har ett litet företag som mitt. När det gäller VAB får barnen antingen vara med på jobbet eller så rycker farmor in och tar dem om hon kan. Eller så tar min man dem, men han är också egenföretagare.”

”I nästa liv ska jag ha ett arbete där man kan vara sjuk eller barnledig utan att vara livrädd för att företaget ska gå i konkurs.”

”Egen sjukdom var senast i oktober 1968.”

”Lösningen heter Ipren - läkemedelsindustrins mest fantastiska gåva till småföretagarna.”

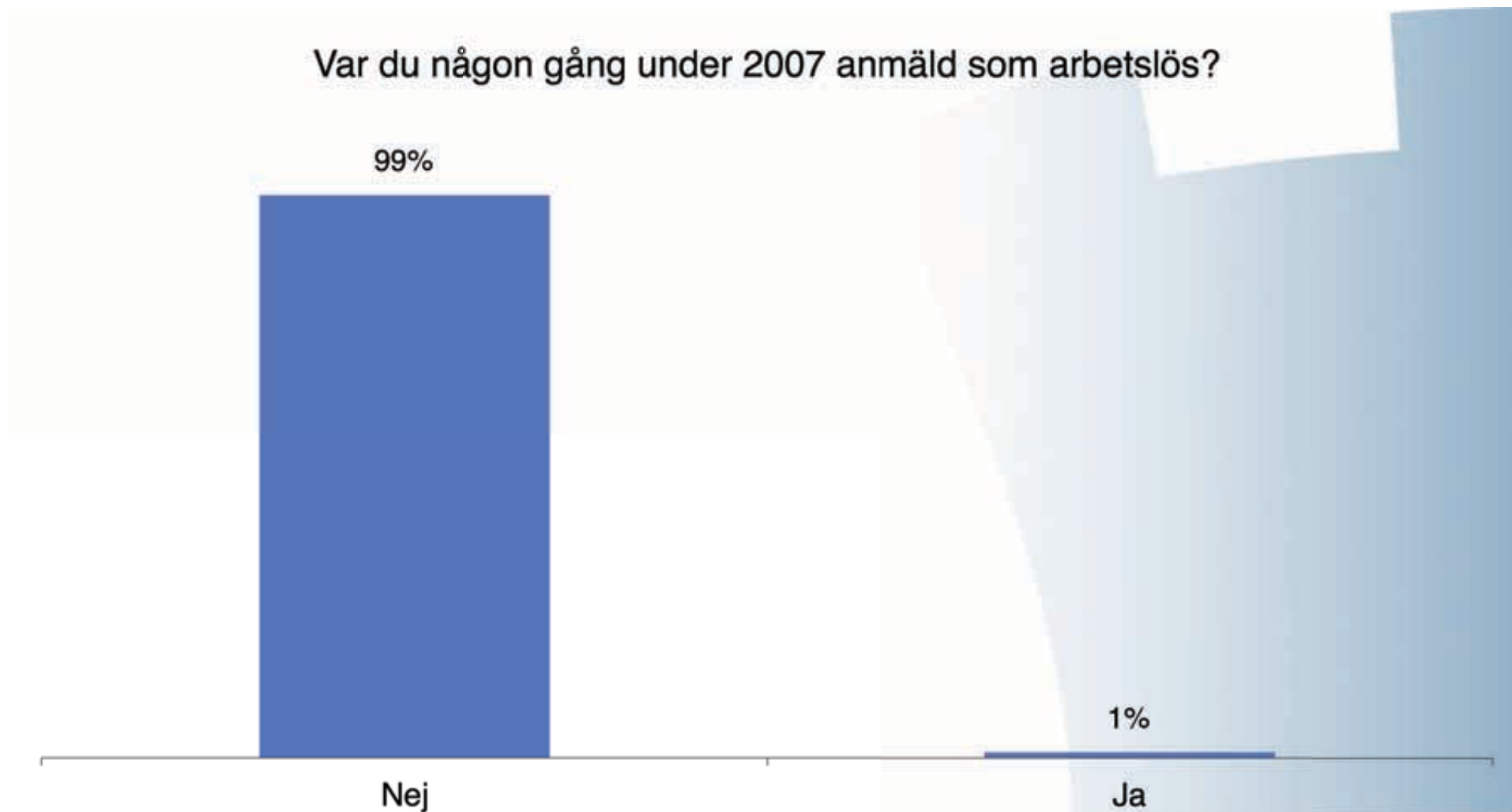
Öppen fråga om hur småföretagarna brukar lösa de situationer då de själva eller deras barn blir sjuka

En mindre grupp svarande uppger att de faktiskt kan stanna hemma om de själva eller deras barn blir sjuka, men att de då måste ta igen detta snarast möjligt. I realiteten innebär det att man sitter uppe och arbetar på nätterna, att man arbetar extra långa arbetsdagar, jobbar helg etc.

"Försöker flexa, ta igen vid annat tillfälle. Arbeta helger och kvällar."

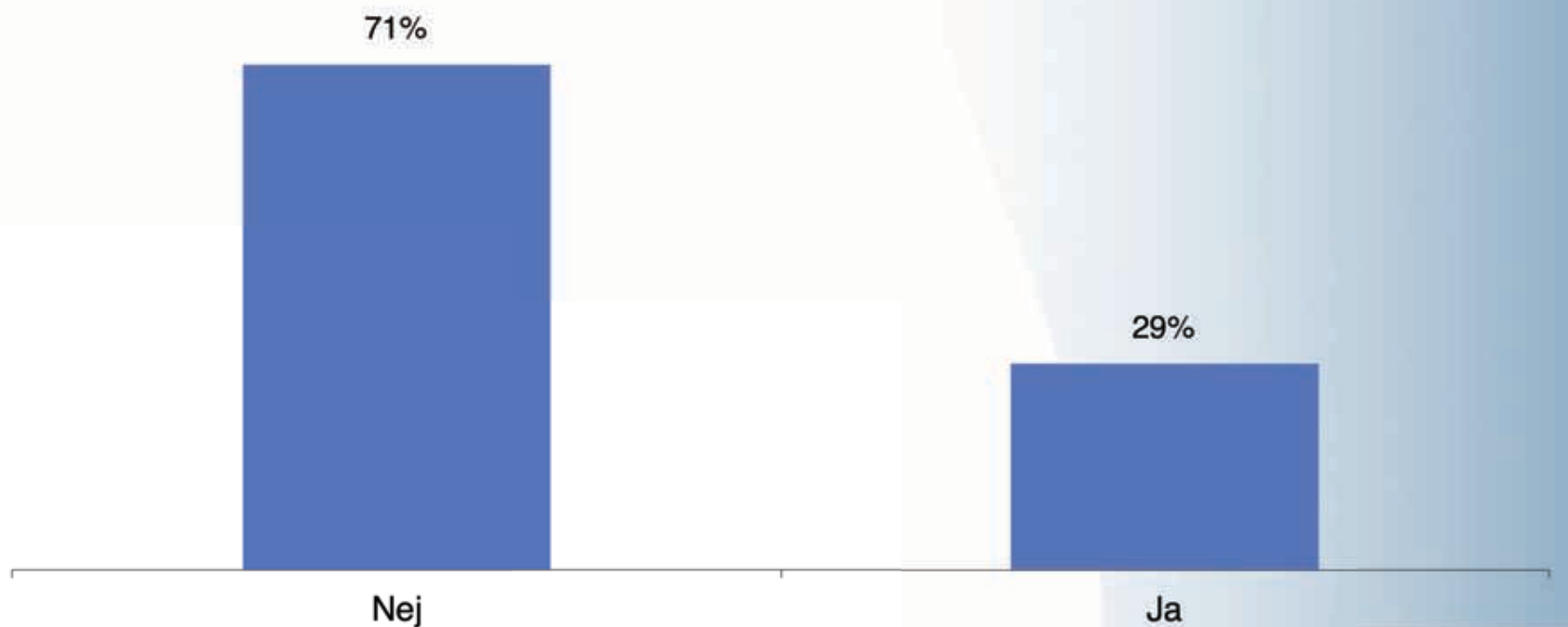
"Dygnet har 24 användbara timmar!"

Anmäld som arbetslös under 2007

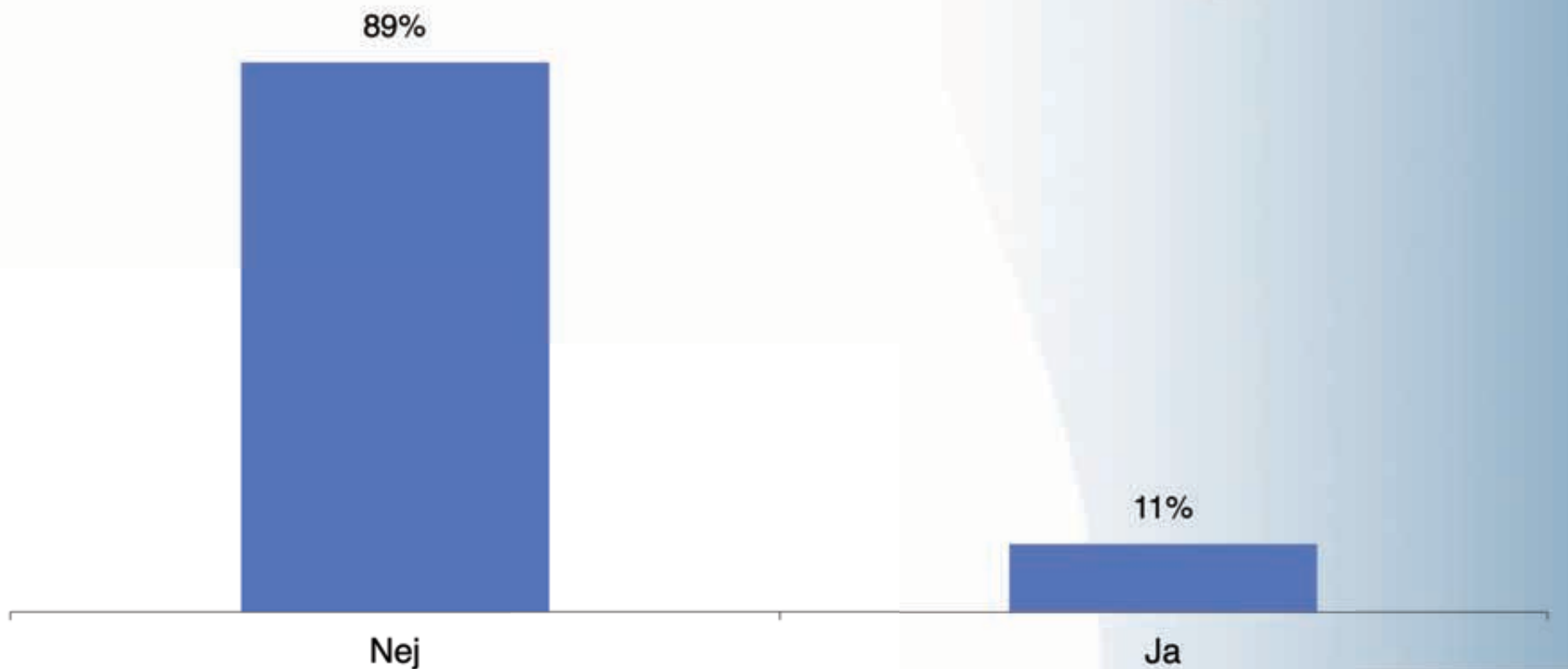
Ersättning från A-kassan under 2007

Fick du under 2007 någon ersättning från A-kassan?
OBS! Frågan ställdes endast till de 1% (14 personer) som i föregående fråga uppgav att de hade varit anmälda som arbetslösa under 2007

Arbetslös på grund av låg beläggning 2007

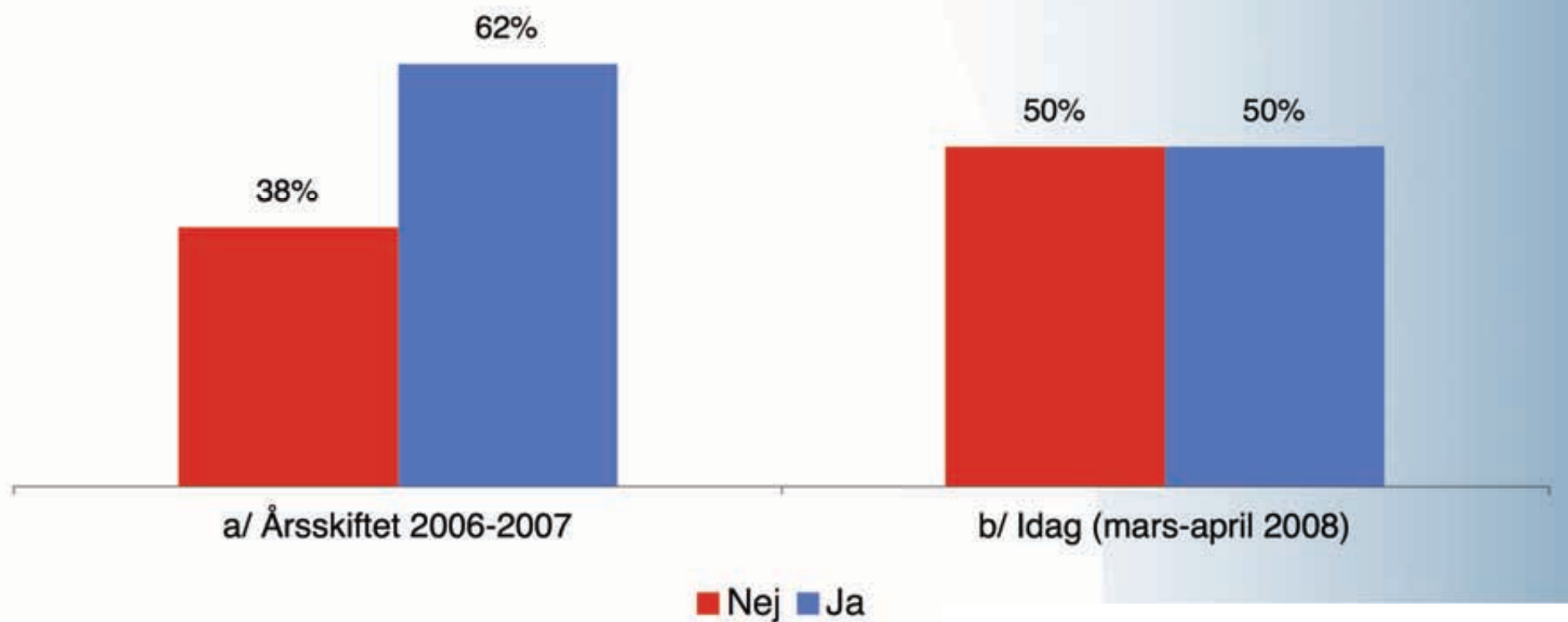
Upplever du att du under någon längre period 2007 hade så låg beläggning i ditt företag att du i praktiken var arbetslös?

Medlem i A-kassa – nu och då

a/ Var du vid årsskiftet 2006-2007 med i någon A-kassa (d v s innan de nya A-kassereglerna infördes)?

b/ Är du idag med i någon A-kassa?

Öppen fråga om varför många småföretagare inte är med i någon A-kassa

Vissa kände inte ens till att man som företagare kan vara med i en A-kassa.

”Som egen företagare så visste jag inte ens att jag kunde vara med i en A-kassa. Tycker allmänt att företagare undantas från alla förmåner.”

”Är förmodligen inte så informerad – visste helt enkelt inte att det fanns A-kassa för egenföretagare.”

Kostnaden alldeles för hög i relation till den upplevt låga risken att bli arbetslös.

”Ser inte arbetslöshet som något direkt hot för mig. När kostnaden steg radikalt valde jag därför att avstå medlemskap.”

Om de börjar känna oro för arbetslöshet så kan de ju gå med igen.

”Mitt företag går bra och jag anser att om det skulle börja gå dåligt så ”hinner” jag gå med – ett år innan man t ex lägger ner företaget.”

Öppen fråga om varför många småföretagare inte är med i någon A-kassa

Upplever trygghet genom nöjda kunder snarare än genom medlemskap i A-kassan

”Min trygghet ligger i att kunderna jagar mina tjänster och min trygghet. Det som skulle få mig på fall är en längre tids sjukdom, så den risken har jag försäkrat mig mot.”

”Jag har ett eget ansvar för att se till att jag har jobb. Den dag jag inte kan försörja mig på mitt eget företag så kommer jag säkert få jobb på gamla meriter.”

”A-kassan ger inget skydd för ett företag. Den betalar inte hyra, leverantörsskulder, skatt eller moms. Som företagare är min ekonomi och företagets beroende av varandra. A-kassan är för löntagare. Det vore sjukt om vi företagare i framtiden även ska vara med och betala även för en obligatorisk A-kassa som vi inte kan utnyttja. Vi företagare behandlas som mjölkossor – vi har redan världens högsta skatter.”

Öppen fråga om varför många småföretagare inte är med i någon A-kassa

Upplever det mycket ologiskt och orimligt att företaget i princip måste avvecklas innan man klassas som arbetslös. När är en företagare arbetslös egentligen?

"Ska man avveckla företaget för att få ersättning så är man ju ändå slut som artist."

"För att erhålla A-kassa måste jag lägga ner företaget, vilket starkt försvårar återinträde på arbetsmarknaden när den ljusnar."

"Man kan väl inte betala räntor och amorteringar på skogsmaskiner med nån liten slant från A-kassan? För att få ut något från A-kassan måste jag troligen sälja maskinerna först."

"Jag är musiker och driver eget företag, vilket innebär att jag jobbar stötvis. Det i sin tur innebär att jag kan ha perioder på 1-2 veckors ledighet mellan engagemangen. Jag jobbar dessutom hemma med författarskap och arrangemang. Kontentan av detta är att jag har så märkliga arbetstider att jag inte kan säga när jag är arbetslös och inte."

"När är man arbetslös som konsult? Vid 50% beläggning eller???"

Öppen fråga om varför många småföretagare inte är med i någon A-kassa

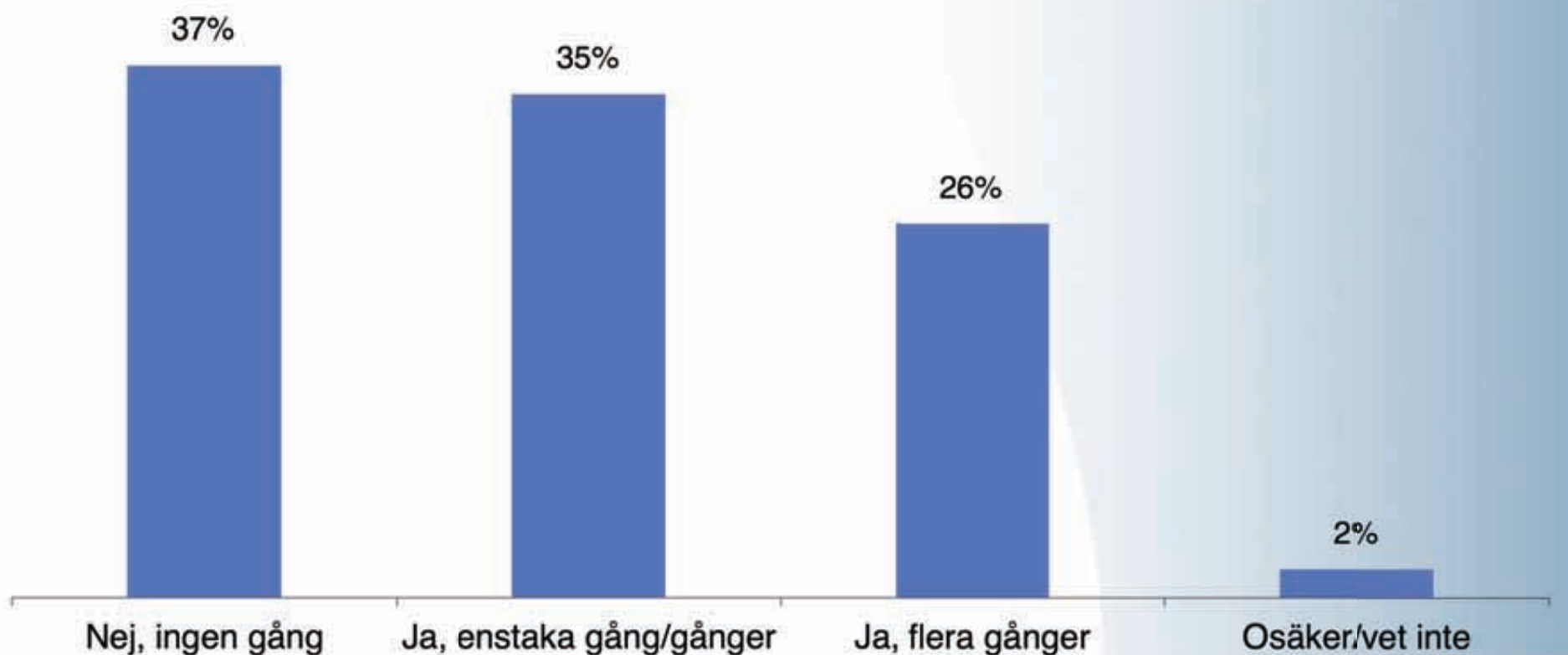
Några av företagarna uppger att de uteslutits ur A-kassan på grund av utebliven betalning.

”Glömde att betala en månad - fick ingen förståelse för det.”

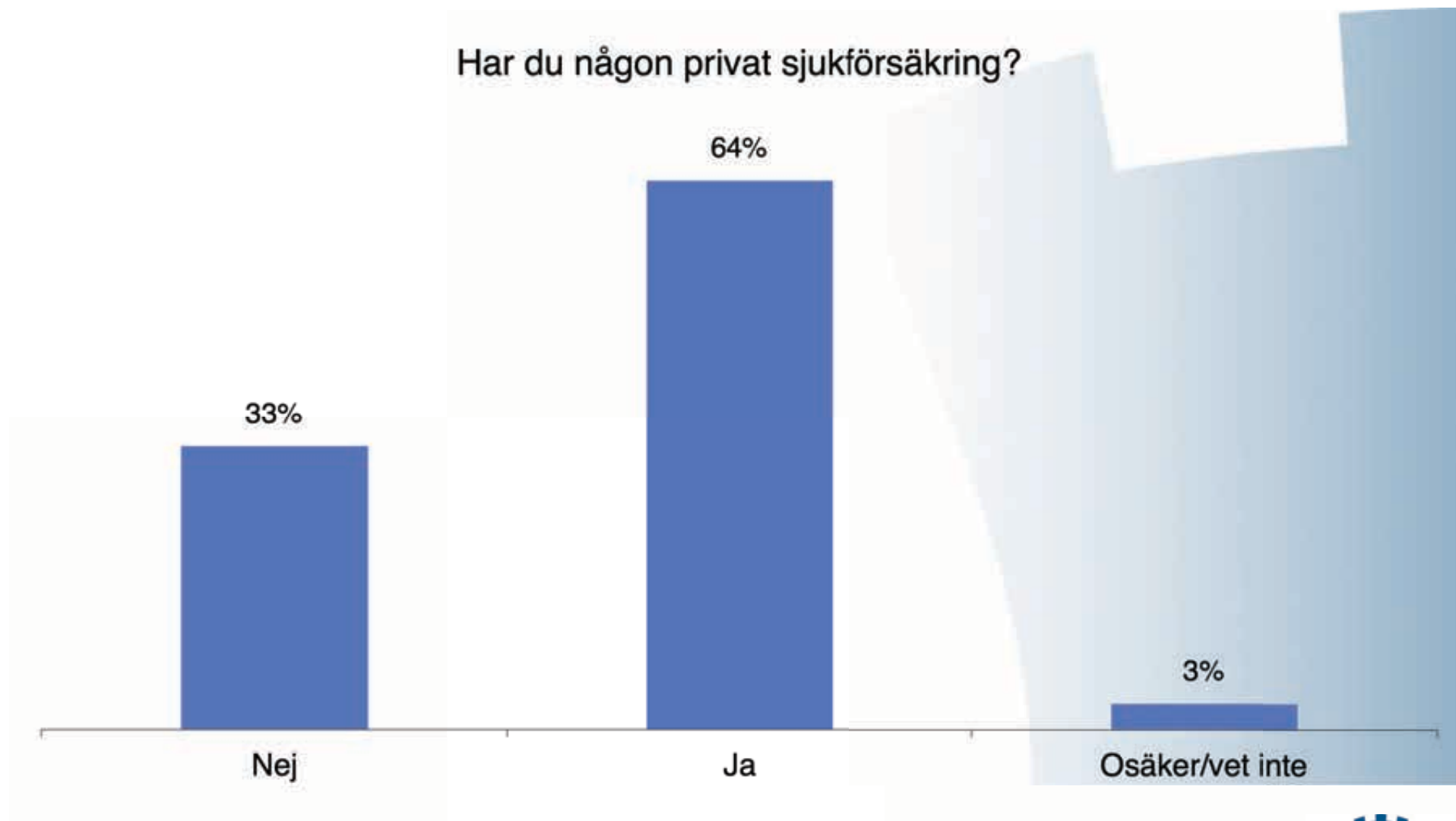
”Jag har förlorat mitt medlemskap på grund av försening med betalning. Jag har betalat på förfallodagen, men de har ändå beslutat att utesluta mig.”

Mängden sjuknärvaro under 2007

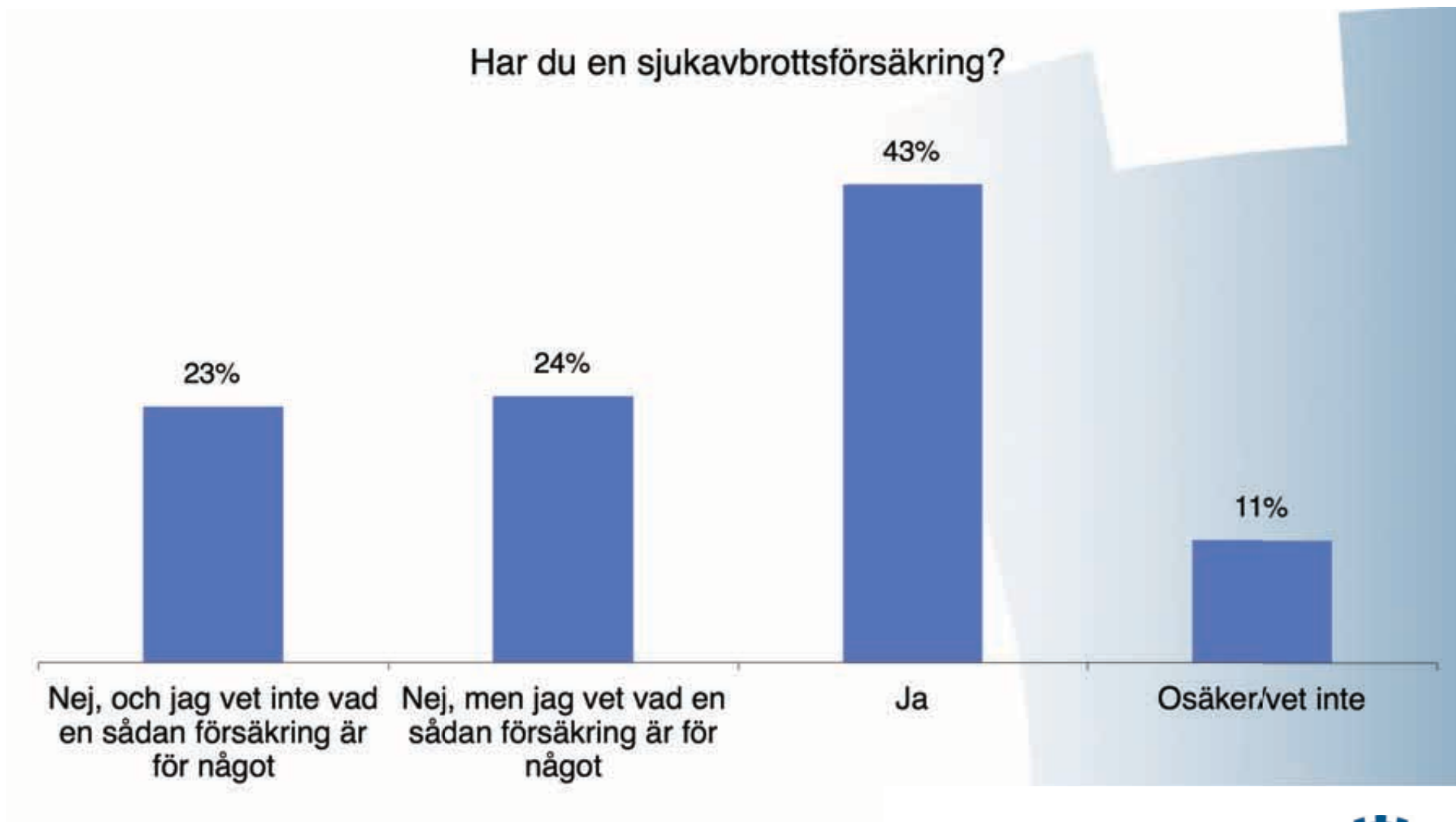
Arbetade du någon gång under 2007 då du egentligen borde ha varit hemma på grund av egen eller barns sjukdom (d v s då du egentligen borde ha sjukskrivit dig eller tagit ut så kallade VAB-dagar)?

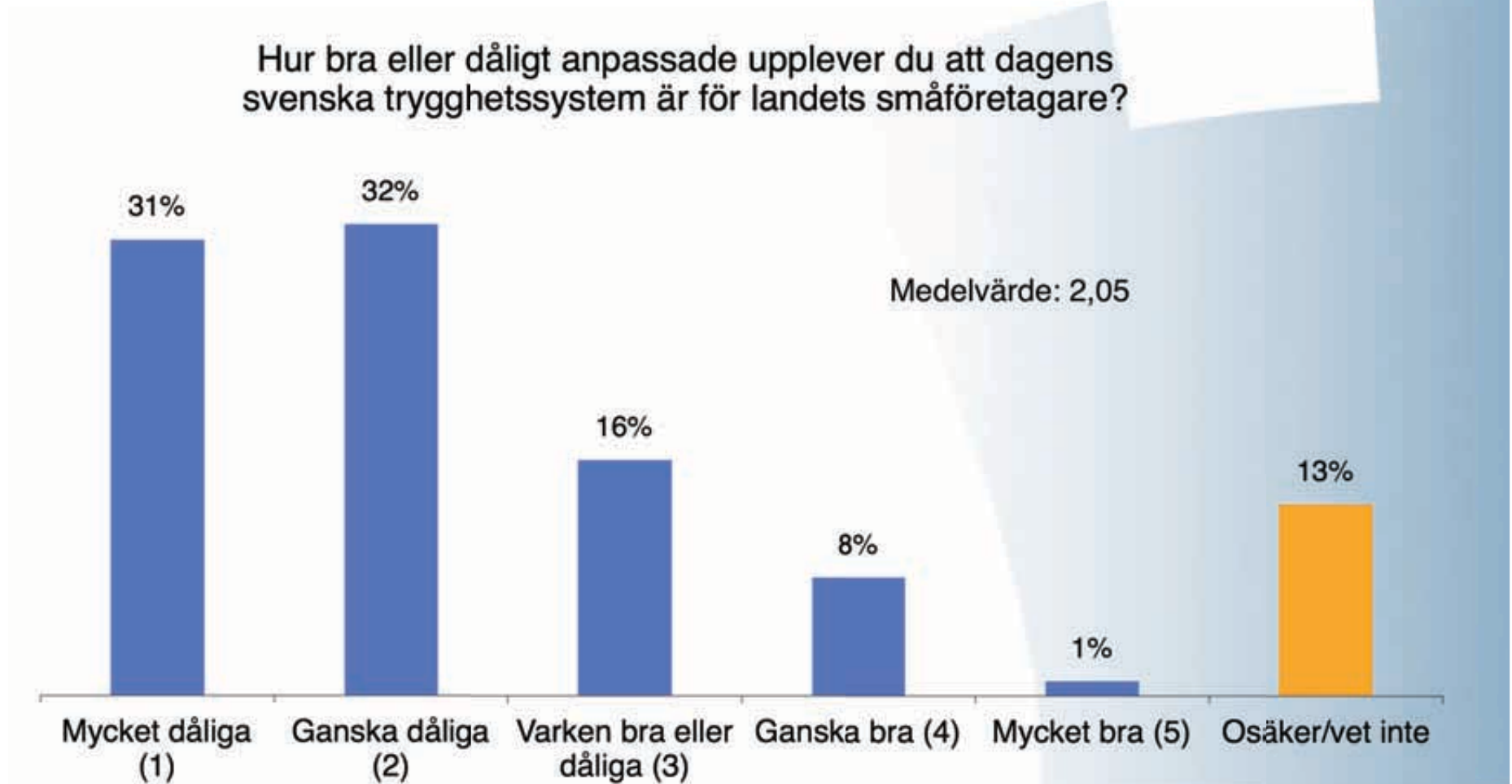
Privata sjukförsäkringar

Sjukavbrottsförsäkringar

De svenska trygghetssystemen – anpassade för småföretagare?

Öppen fråga om varför många småföretagare upplever att trygghetssystemen är dåligt anpassade för dem

Trygghetssystemen sätter fokus på **företagaren** men bryr sig inte om **företaget**. Problemet är att verksamheten ofta stannar upp när företagaren eller hans/hennes barn blir sjuka. I dessa fall lider företaget ekonomisk skada – i värsta fall går det omkull. Eftersom företagaren livnar sig på företaget så hjälper inte de eventuella ersättningar som företagaren erhåller mer än marginellt – det blir bara konstgjord andning en kortare period. Småföretagarna mår mer om företaget än om sig själva medan trygghetssystemen fokuserar på personen/företagaren.

”Man får sjuklön för den personliga inkomsten, men firman har ju fasta kostnader. Hur man enkelt löser detta vet jag inte. En egenföretagare har inte råd att vara hemma.”

”Det hänger egentligen inte på ersättningen utan på att man inte har någon ersättare som småföretagare.”

”Som egenföretagare är man inte sjuk i onödan. Men när man blir det så betalar man ju de första 14 dagarna själv, vilket resulterar i att man aldrig får glädje av trygghetssystemen. Den enda hjälp man kan få är om man skulle drabbas av en längre tids sjukdom. Men det skulle få enormt skadliga effekter på verksamheten, så den lilla hjälp man får skulle inte väga upp konsekvenserna för företaget.”

”Det borde finnas ett allmänt system, typ sjukavbrottsförsäkring, som går att ha råd med.”

Öppen fråga om varför många småföretagare upplever att trygghetssystemen är dåligt anpassade för dem

”Det beror på vad för sorts verksamhet man har och hur liten den är. Kan man hyra/låna in någon god vän som tar hand om verksamheten så kan man troligen också vara sjukskriven några dagar. I mitt fall så går inte detta på grund av verksamhetens art. Uppdragen måste utföras av mig personligen.”

Småföretagare är en heterogen grupp med helt olika behov av trygghetssystem. Generella system kommer att bli mycket svåra att anpassa till landets företagare.

”Det är svårt att anpassa ett trygghetssystem för företagare. Sänkt arbetsgivaravgift och skatt kan hjälpa.”

”Någon trygghet kan väl vara trevligt, men om en företagare omges av allt för mycket trygghet kan det innebära att man inte anstränger sig tillräckligt för att få företaget att fungera.”

”Jag vet inte. Man skulle behöva göra om allt från grunden. Just nu har man som företagare inga skyddsnät alls utom de man själv jobbat fram och betalat dyrt för.”

”Samtidigt ska vi inte gå baklänges och göra även företagare till gökungar födda av andra.”

”Sedan finns det ju olika småföretagare med olika behov så jag har inget bra och enkelt svar härvidlag. Om samhället skulle gå in med någon typ av trygghetssystem för företagare så är risken stor för ett mycket krångligt och övervakande system. Och det är jag definitivt inte intresserad av.”

Öppen fråga om varför många småföretagare upplever att trygghetssystemen är dåligt anpassade för dem

Många retar upp sig på olika regler och detaljer i trygghetssystemen – regler som så tydligt diskriminerar småföretagare i jämförelse med ”vanligt” anställda. T ex att ersättningen från staten beräknas på uttagen lön och inte på företagets resultat. Eller att man utgår från att en företagare har sju dagarsvecka medan en anställd har femdagarsvecka (vilket ger en lägre ersättning per dag för en företagare). Att företaget betalar de första 14 dagarna vid sjukdom innebär också att man betalar till sig själv och i praktiken inte har någon hjälp av staten. Även kravet på att jämlikt fördela föräldraledighet mellan mamman och pappan kan ställa till stora problem för en småföretagare.

”En företagare får en sjundedels vecka per dag som grund, medan en anställd får en femtedel.”

”Fel att tvinga båda föräldrarna att dela på föräldraledigheten. Har man eget företag är det inte lätt att stanna hemma i tre månader. Vem ska då sköta företaget?”

”Superdåligt att man inte kan få ersättning de första 14 dagarna, utan får stå för det själv. Även att vi betalar höga skatter och alltid gjort det. Sedan har man höga kostnader för vikarier. Fy!”

”Jag har själv opererats för gallsten, och in i det sista låg jag med en dator i knät – även på sjukhuset. Man får helt enkelt inte vara dålig. Tänk om jag i alla fall hade kunnat få halv sjukpenning dessa dagar. Detsamma gäller föräldrapenning.”

Öppen fråga om varför många småföretagare upplever att trygghetssystemen är dåligt anpassade för dem

Många ser en orimlighet i att anpassa trygghetssystemen till småföretagare – det är en heterogen grupp med kraftigt varierande behov. Därför förespråkar de istället att man ställer småföretagare utanför delar av trygghetssystemen och sänker arbetsgivaravgiften i motsvarande grad. Varför betala så mycket till något som man inte har någon glädje av?

”Det finns två lösningar. Antingen sänks arbetsgivaravgiften med motsvarande belopp eller så förbättras trygghetssystemen för företagare. Jag skulle föredra det första.”

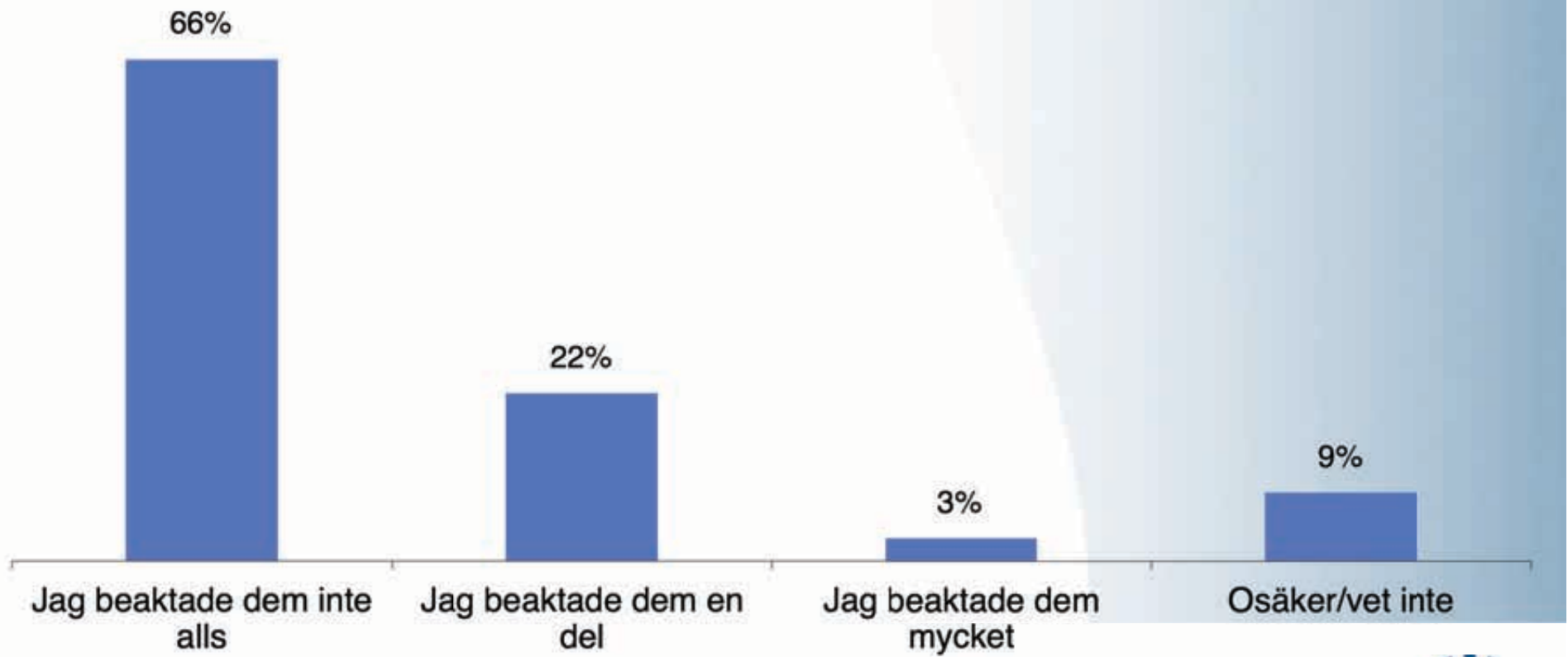
”Att ge småföretagare rätt att ta ut sjukpenning för enstaka dagar skulle bara fresta till fusk. Bättre acceptera att vi inte är med i sjukvårdssystemet och minska/dra av vad det kostar från den skatt vi betalar.”

”Som egen företagare måste man hela tiden underhålla sina kontakter och några månaders mammaledighet är skrattretande att tänka på – än mindre ett helt år. Jag säger det igen: om man hade fått ut mer pengar av all den tid man lägger ner så hade det varit lättare att kanske gå ner på halvtid under första året och underhålla kontakterna och göra det mest nödvändiga. Vi betalar till det allmänna systemet men kommer inte i åtnjutande av det fullt ut. Slopa arbetsgivaravgifterna för små företag och låt dem ha privata försäkringar!”

”Låt småföretagarna behålla de pengar de nu betalar in till staten så kan vi lösa våra behov själva, då de är högst individuella beroende på vilket slag av verksamhet man driver. Småföretagare behöver inte trygghet – de behöver pengar för att lösa sina problem på egen hand.”

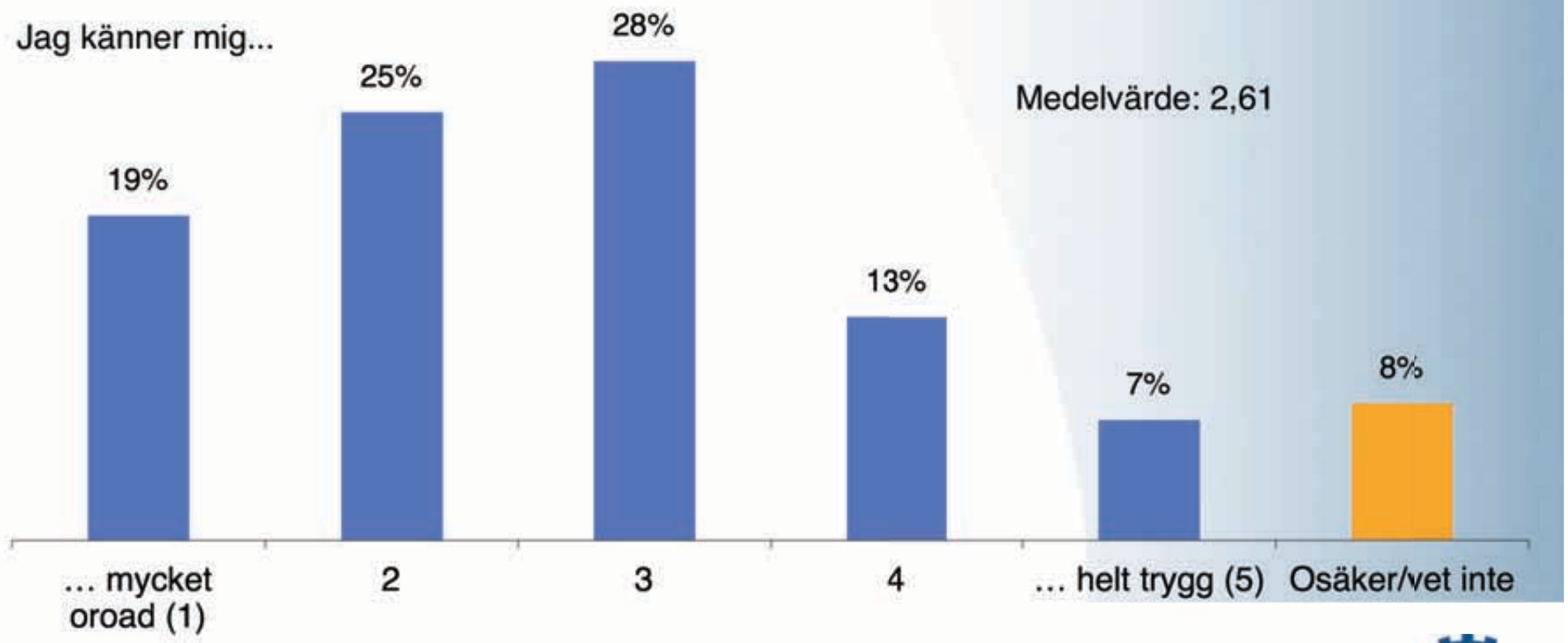
Beaktande av trygghetssystemen vid start av bolag

Hur mycket beaktade du de svenska trygghetssystemen när du startade ditt företag (d v s hur mycket du som företagare bidrar till och har nytta av dessa trygghetssystem)?

Trygghet och oro med de svenska trygghetssystemen

Känner du dig för egen del trygg med de svenska trygghetssystemen, eller oroar du dig för vad som skulle hända om du t ex blev sjuk, arbetslös eller liknande?

Sammanfattning

Ytterst få småföretagare fick under 2007 ersättning för egen eller barns sjukdom eller för arbetslöshet. Dock var det så många som 11% som hade så låg beläggning under en längre period att de i praktiken var arbetslösa.

När de själva eller barnen är sjuka jobbar de ändå – de har inte råd eller möjlighet att lägga arbetet åt sidan. Sjuka barn får följa med till arbetet eller vara ensamma hemma – om inte partnern eller någon far-/morförälder kan ställa upp.

Hälften av småföretagarna (50%) är idag medlemmar i A-kassan. Innan de nya reglerna infördes var 62% medlemmar. Skälet till att så många lämnat A-kassan är att de bedömer risken för arbetslöshet som låg samt att de i princip måste avveckla företaget för att få ersättning.

Sex av tio småföretagare (61%) arbetade någon gång under 2007 när de egentligen borde ha sjukskrivit sig (s k sjuknärvaro) eller tagit ut VAB-dagar.

64% har en privat sjukförsäkring och 43% har en sjukavbrottsförsäkring.

Endast var fjärde småföretagare beaktade de svenska trygghetssystemen när de startade sitt företag. Idag upplever de dock att dessa system är mycket dåligt anpassade till företagare.